

Jak łączyć warzywa

By kama3 kama3

kwi 13, 2025

Uprawa współrzędna warzyw - po co się ją stosuje?

Uprawa współrzędna warzyw jest jedną z naturalnych metod ochrony roślin przed chorobami i szkodnikami. Zapewni obfity i zdrowy plon oraz atrakcyjny wygląd warzywnika. Wykorzystuje **zjawisko allelopatii, czyli biochemicznego wzajemnego oddziaływania na siebie roślin** - oddziaływanie to może być korzystne i stymulować wzrost roślin sąsiadujących ze sobą, lub też niekorzystne, skutkujące zahamowaniem wzrostu i spadkiem odporności.

Temat roślin pozytywnie wpływających na siebie wzajemnie znany jest od pokoleń, jednak naukowe podstawy zjawiska zostały wyjaśnione dopiero w ostatnich latach. Poszczególne warzywa sadzone obok siebie mogą wpływać na siebie **pozytywnie poprzez wydzielanie olejków eterycznych, etylenu, alkaloidów, glikozydów i innych substancji lotnych i ciekłych**.

Właściwe sąsiedztwo warzyw zapewni nam obfity plon poprzez:

- wzajemną stymulację wzrostu roślin sąsiadujących;
- działanie odstraszające owady lub maskujące obecność na grządce gatunku warzyw wrażliwych na ich inwazję - przykład: zapach pietruszki chroni pora przed atakiem miniarki porówki;
- grzybobójcze i bakteriobójcze właściwości lotnych substancji, na przykład allicyny zawartej w czosnku.

[Read more](#)

DOBRE SĄSIEDZTWO ROŚLIN – praktyczne porady

Wstęp	5
Allelopatia	6
Uprawa współrzędna.....	8
Wzajemne oddziaływanie wybranych gatunków roślin	10
Płodozmian i zmianowanie roślin	18
Ściółkowanie gleb	20
Podsumowanie	22

[Read more](#)

Dobre sąsiedztwo warzyw - jakie warzywa sadzić obok siebie?

W uprawie współrzędnej **możemy sadzić obok siebie następujące gatunki warzyw**:

- buraki można sadzić obok cebuli i kalarepy,
- seler ma pozytywny wpływ na pomidory,
- na ogórki dobry wpływ mają koper, rzodkiewka, groch, fasola,
- uprawa marchwi uda się doskonale, jeśli sąsiadować z nią będą cebula, pomidor, sałata, groch i por,
- na ziemniaki dobrze wpływają sałata, kapusta, chrzan, kukurydza i fasola,

- sałatę warto sadzić obok szpinaku, marchwi, ogórka, rzodkwi i truskawek,
- rośliny kapustne dobrze czują się w sąsiedztwie ziemniaków, kopru, selera, szalwii, cebuli i buraka,
- na fasolę dobrze wpłynie sąsiedztwo roślin kapustnych, marchwi, ziemniaka i ogórków.

To oczywiście tylko kilka przykładów na dobre sąsiedztwo warzyw w warzywniku. Zakładając ogród warzywny, warto również pomyśleć nad zestawieniem warzyw z różnego rodzaju ziołami.

Te gatunki warzyw nie będą dobrze czuły się obok siebie

Sąsiedztwo jakich warzyw jest niewskazane? Oto przykłady

- kapusta źle wpływa na fasolę, pomidory i truskawki,
- fasola nie lubi sąsiedztwa cebuli i czosnku,
- pomidorów nie sadzimy przy ziemniakach, ogórkach i rzodkiewce,
- na ziemniaki zły wpływ mają dynia i ogórek,
- buraki nie lubią fasoli i gorczycy,
- obok kapustnych nie należy sadzić pomidorów, fasoli i truskawek.

Na początku zasady uprawy współrzędnej mogą wydawać się dość skomplikowane - warto więc zrobić sobie szczegółowy plan ogródka i warzywa sadzić zgodnie z jego założeniami.

Rośliny ozdobne obok warzyw

Jako ozdobne sąsiedztwo warzyw najlepiej dobierać łatwe w uprawie i niezbyt wysokie gatunki lub komponować je w taki sposób, by nie zasłaniały warzyw i nie zabierały im potrzebnego światła słonecznego.

Planowanie i uprawa konkretnych gatunków roślin (w tym warzyw) w swoim towarzystwie może podnieść ich plony i odporność. Taki **wzajemny, pozytywny wpływ roślin na siebie (nazywany allelopatią)** wynika z właściwości roślin (np. wydzielanych przez nie substancji lotnych), dzięki którym wspierają one swój wzrost, a także odstraszają szkodniki oraz ograniczają rozwój chorób. Jednak nieprawidłowo dobrane towarzystwo roślin może działać też negatywnie i kiedy posadzimy obok siebie gatunki, które „nie przepadają za sobą” będą one rosły słabo. Z tego względu warto na warzywnych grządkach posadzić także kwitnące ozdobne gatunki roślin ogrodowych, które wspierają uprawy, a jednocześnie same czerpią korzyści z obecności rosnących w pobliżu warzyw.

Do kanonu ozdobnych roślin (kwiatów) ogrodowych, które wspierają wzrost warzyw oraz chronią je przed szkodnikami należą popularne kwiaty jednoroczne – **aksamitka**, **nagietek** i **nasturcja**, które są uprawiane w ogrodach względu na ładne, pomarańczowe kwiaty, a przez swoje właściwości często są nazywane roślinami fitosanitarnymi.

Z aksamitką, nagietkiem i nasturcją warto łączyć między innymi takie warzywa jak:

- z aksamitką, nagietkiem i nasturcją: **burak**, **kapusta**, **marchew**, **pomidor**, **papryka**, **kalafior** ;

- z nagietkiem: **cebula**, **pietruszka**;
- z aksamitką: **fasola**;
- z nasturcją: **dynia**, **groch**, **kalarepa**, **rzodkiewka**, **rzodkiew**.

[Read more](#)

Zioła i rośliny przyprawowe - wpływ na warzywa

Na plony warzyw **pozytywny wpływ mogą mieć także zioła i rośliny przyprawowe**, które zwracają uwagę przyjemnym aromatem, a często również dekoracyjnymi kwiatami, przez co bardzo często uprawiamy je w ogrodach jako rośliny ozdobne. Silny **aromat ziół odstrasza też szkodniki, a ich obecność w pobliżu warzyw może też wpływać na poprawę smaku warzyw**. Tworząc grządki warzywne, warto więc w ich pobliżu lub na ich obrzeżach zaplanować niektóre popularne zioła, między innymi: **miętę**, **oregano**, **rumianek**, **szałwię**, **cząber**, **rozmaryn**, **bazylię**, **tymianek**.

W pobliżu uprawy roślin kapustnych warto też posadzić **lawendę**, ponieważ jej silny aromat odstrasza bielinki, czyli motyle będące uciążliwymi szkodnikami.

Z kolei w sąsiedztwie ogórków oraz pomidorów warto uprawiać bazylię, która hamuje rozwój **chorób grzybowych**, np. mączniaka rzekomego.

Zestawienia warzyw pozytywne

Możemy wyróżnić kilka charakterystycznych zestawień warzyw, które z pewnością będą świetnie rosły:

- seler obok pora;
- pomidor obok pietruszki;
- sałata obok rzodkiewki;
- ogórki obok kopru;
- dynia obok fasoli.

Wiele warzyw wspiera się wzajemnie, przyspieszając rozwój sąsiadów i wzmacniać ich siły. Niektóre rośliny potrafią odstraszać szkodniki i osłabiać zjadliwość chorób. Wielkie możliwości posiadają zioła przyprawowe i rośliny na zielony nawóz. Przed porażeniem ogórków mączniakiem chroni bazylia. Kolendra odstrasza bielinka kapustnika, żerującego na kapuście. Aksamitka chroni sąsiadów przed nicieniami. Gorczyca szkodzi larwom pachówki strąkóweczki.

Zestawienia warzyw negatywne

- **cebula** pomimo tego, że bardzo dobrze wpływa na większość warzyw, obniża plon **fasoli**, jeżeli rośnie w jej sąsiedztwie,
- **ziemniaki** źle wpływają na rośliny dyniowate i na odwrót,
- **ogórki** również nie lubią się z ziemniakami,
- **truskawka** i **pomidor** to bardzo złe towarzystwo dla roślin kapustnych,
- pomidory źle się czują w towarzystwie **kopru** i **rzodkiewki**,
- pomidor i ogórek w warzywniku na pewno się nie dogadają, ponieważ mają zupełnie inne wymagania stanowiskowe.

Nie tylko bezpośrednie sąsiedztwo poszczególnych warzyw może mieć na nie zły wpływ. Unikajcie również uprawy po sobie roślin, które nie lubią swojego towarzystwa.

allelopatia-w-ogrodzie-tabela-i-przyklady

New text

[Read more](#)